

عنوان مقاله:

«غزل مدیحه سرایی» حافظ

محل انتشار:

مجله تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا)، دوره 13، شماره 50 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسنده:

مژده شفیعی - مربی گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد انار، دانشگاه آزاد اسلامی، انار، ایران.

خلاصه مقاله:

در نیمه دوم سده ششم هجری قمری با تشکیل حکومت های کوچک محلی با عنوان اتابکان که باقیمانده حکومت نیرومند جلال الدین ملکشاه سلجوقی و نظام الملک توسی بود سکنه ای در قصبه سرایی سبک خراسانی و مدیحه سرایی رخ داد که با یورش مغولان و تاتارها سبک مدیحه سرایی از قالب قصیده به قالب غزل به ارث رسید. بنابراین محتوای قصیده در نزد بزرگان ادب تبدیل به سخنانی در باب عرفان، اخلاق و مسایل اجتماعی گردید. تعزل که دارای بار غنایی و عاشقانه بود و به تدبیر سنایی از قصیده جدا شده و به قالبی مستقل با نام غزل بدل شده بود به گونه ای تلفیقی ضمن بیان حالات عاشقانه و عارفانه بار مدیحه سرایی را هم به دوش کشید. این شیوه از غزل در نزد حافظ به ویژگی سبکی تبدیل شد. حافظ که شاخص و برترین نماینده سبک غزل مدیحه سرایی است پس از خود پیروانی پیدا کرد اگرچه هیچکدام هیچگاه به عظمت او نرسیدند. نگارنده در این گفتار کوشیده است تا به روش (توصیفی - تحلیلی) به تحلیل و معرفی سبک «غزل مدیحه سرایی» حافظ در اشکال مختلف آن بپردازد و از آغازگر این شیوه و نمونه ای از پیروان آن پس از حافظ یاد کند.

کلمات کلیدی:

حافظ، غزل مدیحه، غزل افزایشی، غزل متقضب، مدیحه امیران، مدیحه وزیران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1393975>

